

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

16.3.2006

B6-0198/2006

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

suullisesti vastattavien kysymysten B6-0009/2006 ja B6-0010/2006 johdosta
työjärjestyksen 108 artiklan 5 kohdan mukaisesti

esittäjä(t): Paul Rübig, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Giles
Chichester, Jacek Emil Saryusz-Wolski ja Alejo Vidal-Quadras Roca

PPE-DE-ryhmän puolesta

energiahuollon varmuudesta Euroopan unionissa

Euroopan parlamentin päätöslauselma energiahuollon varmuudesta Euroopan unionissa

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä (KOM(2003) 741),
 - ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan 2 kohdan ja 95 artiklan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen parlamentille,
 - ottaa huomioon maakaasun toimitusvarmuuden takaavista toimenpiteistä 24. huhtikuuta 2004 annetun neuvoston direktiivin 2004/67/EY,
 - ottaa huomioon maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä 28. syyskuuta 2005 annetun asetuksen (EY) N:o 1775/2005,
 - ottaa huomioon 8. maaliskuuta 2006 julkaistun vihreän kirjan Euroopan strategiasta kestävän, kilpailukykyisen ja varman energiahuollon turvaamiseksi (KOM(2006) 105),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 108 artiklan 5 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että energiahuollon varmuutta olisi pidettävä yleisen turvallisuuskäsitteen olennaisena osana ja sen vaikutus Euroopan unionin yleiseen turvallisuuteen kasvaa jatkuvasti,
- B. ottaa huomioon, että EU:n energiapolitiikalla on kolme päätavoitetta: huoltovarmuus, kilpailukyky ja ympäristönsuojelu,
- C. ottaa huomioon, että EU:n sähkön- ja kaasunsiirron infrastruktuurit (erityisesti yhteenliitännät) ovat riittämättömät,
- D. ottaa huomioon, että EU:n energiamarkkinat eivät nykyisin ole yhdentyneet eivätkä riittävän kilpailukykyiset,
- E. ottaa huomioon, että unionin yhteiselle energiapolitiikalle ei vielä ole oikeusperustaa mutta jäsenvaltioiden keskuudessa vallitsee laaja yhteisymmärrys siitä, että asiassa on edettävä,
- F. ottaa huomioon, että 25 jäsenvaltion EU:n riippuvuus tuontienergiasta on 48 prosenttia (vuonna 2002) ja sen ennustetaan nousevan 71 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä, ellei ryhdytä lisätoimiin, ja että toimitusvarmuus on yksi energiahuollon varmuuden tärkeimmistä edellytyksistä,
- G. ottaa huomioon, että tuonti kattaa 77 prosenttia EU:n öljynkysynnästä, 55 prosenttia kaasunkysynnästä ja melkein 100 prosenttia uraanin ja uraanituotteiden kysynnästä,

- H. ottaa huomioon, että 25 jäsenvaltion EU:n primaarienergian kulutus vuonna 2005 oli 1700 miljoonaa öljykvivalenttitonnia (Mtoe), josta 38 prosenttia oli öljyä, 23 prosenttia kaasua, 18 prosenttia hiiltä / kiinteitä polttoaineita, 15 prosenttia ydinvoimaa ja 6 prosenttia uusiutuvia energialähteitä,
- I. ottaa huomioon, että teollisuus vastasi 28 prosentista, liikenne 31 prosentista ja käyttö rakennuksissa 41 prosentista 25 jäsenvaltion EU:n energian loppukulutuksesta vuonna 2004,
- J. ottaa huomioon, että 25 jäsenvaltion EU:n sähkön bruttotuotannosta 32 prosenttia tuotetaan ydinvoimalla, 30 prosenttia kiinteillä polttoaineilla (etupäässä hiilellä), 18 prosenttia maakaasulla, 14 prosenttia uusiutuvilla energialähteillä ja 5 prosenttia öljyllä,
- K. toteaa, että energian loppukäytön intensiteetti on 25 jäsenvaltion EU:ssa alentunut tasaisesti niin, että vuonna 2004 vaadittiin vain noin 70 prosenttia vuonna 1980 taloudelliseen tulosityksikön tuottamiseen käytetystä energiasta; ottaa huomioon, että 25 jäsenvaltion EU:n primaarienergian kokonaiskulutus on samaan aikaan kasvanut keskimäärin 0,8 prosentilla vuodessa eli 0,5 prosentilla henkeä ja vuotta kohti,
- L. ottaa huomioon, että liikenneala käytti vuonna 2004 melkein 60 prosenttia Euroopassa kulutetusta öljystä; ottaa huomioon, että komissio arvioi liikenteen alan energiantarpeen kasvavan vähintään 30 prosenttia vuoteen 2030 mennessä ja lentoliikenteessä jopa 5 prosenttia vuodessa,
- M. ottaa huomioon, että 29 prosenttia 25 jäsenvaltion EU:ssa vuonna 2004 kulutetusta kaasusta käytettiin sähköntuotantoon ja loput 71 prosenttia muuhun kuin sähköntuotantoon (muun muassa teollisuudessa ja asumisessa),
- N. ottaa huomioon, että hiilen kysyntä EU:ssa on vähentynyt monien vuosien ajan, riippuvuus tuonnista oli jo 50 prosenttia 15 jäsenvaltion EU:ssa ja se on kasvussa suhteessa hiilenkulutukseen,
- O. ottaa huomioon, että kolmetoista jäsenvaltiota tuottaa ydinsähköä ja että joissakin jäsenvaltioissa on päätetty luopua asteittain ydinvoimasta,
- P. ottaa huomioon, että EU on asettanut tavoitteekseen uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian kulutuksen osuuden lisäämisen 6 prosentista 12 prosenttiin sekä uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön osuuden nostamisen 22,1 prosenttiin ja polttoaineen osuuden nostamisen 5,75 prosenttiin vuoteen 2010 mennessä,
- Q. katsoo, että EU:n olisi hyödynnettävä valtavia mahdollisuuksiaan energiansäästöön kaikilla aloilla, muun muassa liikenteessä, sekä kehitettävä hiilidioksidipäästöjä vähentäviä energialähteitä ja tekniikoita,
1. toteaa, että Venäjän ja sen naapureiden väliset viimeaikaiset kiistat kaasun hinnoista sekä myös raakaöljyn viimeaikainen hinnannousu ovat tuoneet korostetusti esiin energihuollon ja energian jakelun haavoittuvuuden; toteaa, että energiapolitiikan on suppeassa merkityksessään oltava sidoksissa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan; kehottaa

komissiota vastaamaan viimeaikaisiin kehotuksiin yhteisestä energiapolitiikasta;

2. kehottaa EU:ta ryhtymään toimiin laajan yhteistyön aikaansaamiseksi kaikkien suurten öljyn- ja kaasunkuluttajamaiden – Yhdysvaltojen, Japanin ja suurten kehittyvien talouksien, kuten Intian ja Kiinan – kanssa kattavan ja maailmanlaajuisen energiastrategian laatimiseksi; edellyttää, että strategialla myös edistetään energian säästämistä ja energiatehokkuutta sekä vaihtoehtoisten energialähteiden käyttöä;
3. tunnustaa, että on tärkeää ylläpitää hyviä poliittisia suhteita tärkeimpiin EU:lle energiaa toimittaviin kumppanimaihin ja kauttakulkumaihin, ja tukee komission Venäjän-aloitetta sekä kehottaa pikaisesti ratifioimaan energiaperuskirjan;
4. kehottaa jäsenvaltioita tunnustamaan tarpeen käynnistää energian huoltovarmuutta koskeva strategia, joka mahdollistaa EU:n yhteiset toimet energia-alalla ja jossa ryhdytään toimiin EU:n energiapolitiikan luomiseksi, mutta muistuttaa, että markkinamekanismit ovat ratkaisevan tärkeitä maailman energijärjestelmän tehokkaan toiminnan kannalta;
5. yhtyy neuvoston johtopäätökseen, jonka mukaan yhteisessä näkemyksessä huoltovarmuusstrategiasta tulee ottaa huomioon jäsenvaltioiden maantieteelliset, taloudelliset, alueelliset, ilmastolliset ja rakenteelliset erot, edistää EU:n markkinoiden avautumista edelleen, noudattaa kestävästä kehityksestä sekä ilmastonmuutosta koskevia sitoumuksia energia-alalla ja tuottaa lisäarvoa suhteessa yksittäisten jäsenvaltioiden toimiin;
6. pyytää komissiota kehittämään mekanismin, jolla valmistellaan toimia, joilla osoitetaan solidaarisuutta ja annetaan apua maalle, jolla on infrastruktuurin fyysiseen turvaamiseen ja huoltovarmuuteen liittyviä ongelmia, sekä varmistetaan näiden toimien pikainen toteuttaminen; katsoo, että yhden tai useamman jäsenvaltion energiatoimitusten yhtäkkisellä ja laajalla katkeamisella saattaa olla vaikutusta sisämarkkinoiden toimintaan; katsoo, että jäsenvaltioiden välisen solidaarisuuden pitäisi kattaa myös valmius auttaa niitä, jotka ovat vaarassa tai vaikeuksissa äärimmäisissä kriisitilanteissa, esimerkiksi luonnonkatastrofien, terroritekojen tai poliittisista syistä tapahtuvan toimitusten katkeamisen vuoksi tai kun niiden kansalaisten turvallisuus on vakavassa vaarassa;
7. kannattaa Euroopan naapurisuuspolitiikan vahvistamista korostaen erityisesti yhteistyötä naapurimaiden kanssa energia-alalla, mukaan lukien kuljetusinfrastruktuuri, jolle olisi annettava erityistä rahoitustukea; kehottaa sisällyttämään energiapoliittisen yhteistyön toimintasuunnitelmiin, joita ollaan laatimassa Euroopan naapurisuuspolitiikan osana;
8. vastusta energiapolitiikan hyväksikäyttöä painostusvälineenä ulkosuhteissa;
9. pyytää komissiota harkitsemaan mahdollisuutta sisällyttää energian huoltovarmuutta koskeva lauseke sopimukseen energiaa toimittavien maiden tai energian kauttakulkumaiden kanssa;
10. kannustaa eurooppalaisia yrityksiä lisäämään investointeja energian etsintään ja kauttakulkuun naapurimaissa edistäen niiden vaurautta ja talouden kehitystä;
11. panee merkille, että komissio on kaivannut perussopimukseen energiaa koskevaa lukua,

jota parlamentti on aiemmin tukenut, ja katsoo, että tämä on jäsenvaltioille oikea hetki harkita lisätoimia asian suhteen;

12. toteaa, että yhteisen energiapolitiikan on perustuttava jäsenvaltioiden yksilöllisiin ja eriytettyihin strategioihin, joilla vähennetään niiden riippuvuutta öljystä ja kaasusta, ja siten se täydentää kansallisia strategioita ja sillä koordinoidaan eikä korvata kansallisia toimenpiteitä;
13. edellyttää lähestymistapaa, joka perustuu oikeudenmukaisuuteen ja jaettuun vastuuseen energiapolitiikan toteuttamisesta kansallisella tasolla, niin että strategisia päätöksiä tehtäessä kuullaan myös niitä kumppaneita EU:n jäsenvaltioiden joukossa, joihin päätökset saattavat vaikuttaa;
14. toteaa, että on tarpeen ryhtyä konkreettisiin toimiin kaasun- ja öljyntoimitusten monipuolistamiseksi sekä tutkia kaikkia mahdollisia keinoja Euroopan unionin riippuvuuden vähentämiseksi tuontienergiasta;
15. pitää erittäin huolestuttavana suurta riippuvuutta öljystä ja erityisesti tuontiöljystä, etenkin kun otetaan huomioon kaikki jäsenvaltioiden ponnistelut riippuvuuden vähentämiseksi 1970-luvun puolivälistä lähtien ja kulutuksen ilmeisen hellittämätön kasvu liikennealalla; kehottaa siksi tutkimaan kaikki mahdollisuudet Euroopan unionin riippuvuuden vähentämiseksi tuontienergiasta;
16. tunnustaa kaasun kasvavan merkityksen, sillä sen osuus kokonaisenergiasta on nousemassa 25 prosenttiin, sekä tarpeen käyttää erilaisia strategioita kaasun huoltovarmuuden turvaamiseksi, kuten nestekaasuterminaalien ja varastojen sekä uusien kaasuputkien rakentaminen;
17. tunnustaa ydinvoiman nykyisen merkityksen sähkön huoltovarmuuden ylläpitämisessä, sillä se on merkittävä osa energiavalikoimaa ja sen avulla voidaan välttää noin 312 miljoonan tonnin hiilidioksidipäästöt vuodessa (7 prosenttia EU:n kasvihuonekaasupäästöistä); ottaa huomioon, että nykyisten ennusteiden mukaan EU:n hiilidioksidipäästöt kasvavat 12 prosenttia vuoteen 2020 mennessä, mikä jää selvästi jälkeen Kiotossa määritellystä 8 prosentin vähennyksestä;
18. katsoo, että Kioton kehysten kehittymiseen vuoden 2012 jälkeen on kiinnitettävä aktiivisesti huomiota jo nyt, jotta markkinat voivat merkittävässä investointisuunnitelmissaan ottaa huomioon hiileen liittyvät kustannukset, ottaen huomioon että korkeammat työvoima- ja sähkökustannukset tulevat muutenkin vähentämään Euroopan kilpailukykyä ja kasvua;
19. vakuuttaa jälleen tukevansa voimakkaasti uudistuvien energialähteiden käyttöä ja kehottaa jäsenvaltioita lisäämään ponnistelujaan asetetun tavoitteen saavuttamiseksi, joka on uusiutuvien energialähteiden 12 prosentin osuus energian kokonaiskulutuksesta ja 22,1 prosentin osuus sähköntuotannosta vuoteen 2010 mennessä; panee tyytyväisenä merkille uusiutuvista energialähteistä tuotettua sähköä koskevan direktiivin hyväksymisen;
20. on vahvasti sitä mieltä, että huoltovarmuuden ylläpidon kannalta olennaista on, että kaikki

jäsenvaltiot saattavat nykyiset EU-säännökset pikaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöään, jotta saavutetaan täysin toimivat sähkön ja kaasun sisämarkkinat ja parannetaan näin kilpailukykyä, avoimuutta ja energiatehokkuutta;

21. kehottaakin komissiota ja jäsenvaltiota hyväksymään aidosti tehokkaiden Euroopan energia-alan sisämarkkinoiden aikaansaamiseksi konkreettisia toimenpiteitä, kuten alan sääntöjen synkronisointi/koordinointi sekä jäsenvaltioiden vapauttamisprosessien vastavuoroisuuden takaaminen, alan infrastruktuureihin kohdistuvien kannusteiden edistäminen Euroopan laajuisten verkkojen painopisteet huomioon ottaen sekä vapautetuilla EU:n markkinoilla toimivien eurooppalaisten yritysten ja tuottajamaissa toimivien, monopoliasemassa olevien valtionyhtiöiden välisen suhteen tasapainottaminen;
22. pitää sähkön ja kaasun yhteenliittäntöjen edelleen kehittämistä olennaisen tärkeänä, sillä se on ehdoton edellytys EU:n energiemarkkinoiden laajemmalle yhdentymiselle;
23. kehottaa komissiota vastustamaan toimenpiteitä, joilla estetään pääoman vapaa liikkuvuus, sekä kansallisten markkinajohtajien saaman protektionistisen tuen aiheuttamaa sisämarkkinoiden vääristymistä;
24. kehottaa neuvostoa hyväksymään parlamentin kannan Euroopan laajuisten energiaverkkojen ensisijaisiin tavoitteisiin, jotta mainittujen verkkojen puuttuvat osuudet saataisiin täydennettyä huoltovarmuuden parantamiseksi ja sisämarkkinoiden saattamiseksi päätökseen tukemalla tarvittaessa yksittäisiä hankkeita;
25. katsoo, että verotukselliset toimenpiteet toimisivat tehokkaammin kannusteina kuin pidäkkeinä ja että niitä tulisi käyttää vain teknisten ja sääntelytoimien osana, ja pitää vapaaehtoisia sopimuksia teollisuuden kanssa hyödyllisenä esimerkkinä siitä, mitä voidaan tehdä;
26. katsoo, että komission olisi pikaisesti annettava ehdotuksia ja työskenneltävä yhdessä teollisuuden kanssa, jotta voidaan nopeuttaa vety- ja polttokennosovellusten käyttöönottoa ja näin parantaa kestävästi ja pitkällä aikavälillä energiatehokkuutta ja energiansäästöä liikennealalla, sekä korostaa, että vetyä olisi mieluiten tuotettava hiilidioksidipäästöttömistä energialähteistä;
27. panee merkille huomattavat mahdollisuudet lisätä energiatehokkuutta, vähentää saastepäästöjä ja kehittää puhdashiilitekniikan uusien laitteiden ja järjestelmien maailmanlaajuisia markkinoita ja kehottaa esittelemään teollisuuden piirissä ja tutkimuksen seitsemännessä puiteohjelmassa tehokkaita puhdashiilitekniikkaa hyödyntäviä järjestelmiä; uskoo, että on erittäin tärkeää ylläpitää elinvoimaista eurooppalaista hiilentuotantoa mutta tunnustaa samalla tarve lisätä tehokkuutta ja vähentää tukia;
28. pitää tärkeänä, että EU toimii muille esimerkkinä säilyttämällä seitsemännessä puiteohjelmassa ennallaan tutkimusmenot tulevia energiatekniikkoja, kuten ydinfuusiota, polttokennoja, vetykiertoa, akkuja ja muita energian varastointijärjestelmiä varten;
29. huomauttaa kaikkien ennusteiden olevan yhtä mieltä siitä, että perinteiset voimalat

tuottavat jatkossakin suuren osan sähköstä myös pitkällä aikavälillä, ja kannattaa siksi näiden voimaloiden tehokkuutta ja tehokkuuden lisäämiskeinoja koskevan tutkimus- ja kehitystyön tukemista;

30. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauseelman neuvostolle, komissiolle ja jäsenvaltioiden parlamenteille.